

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בבא מציעא עז-ב

עניין: חמרא – חמור או יין

ריטב"א

ההוא נברא דובין ליה חמרא לחבריה. פירש רש"י ז"ל שמכר לו חמור. והוצרך רבינו לפרש כן דלא תימא דגרסינן חמרא דהיינו יין, דאילו ביין וכיוצא בו שהוא ראוי ליחלק ודאי קנה כנגד מעות שנתן ואע"ג דעייל ונפיק אשאר זוזי, אבל בחמור וכיוצא בו שאינו ראוי ליחלק כיון שלא קנה לגמרי לא קנה כלל שלא עלה על דעתם שיהיו שותפים בו. וכיוצא בזה אמרו בירושלמי במה שאמר רב דערבון כנגדו הוא קונה, שאם הוא דבר שאינו ראוי ליחלק מודה הוא שקונה כנגד כולו, שלא על מנת להיות שותפים קנה זה ומכר זה. והכא כיון שאי אפשר לומר שקנה הכל דהא עייל ונפיק אשאר זוזי, יש לנו לומר שלא קנה כלל. וכן פירשתי לפני מורי ז"ל:

מהר"ם

דובין ליה חמרא לחבריה וכו'. פרש"י חמרא חמור. צריך ליתן טעם למה צריך רש"י לפרש שר"ל חמור אם כדי שלא יטעו לפרש שר"ל יין מה נפקא מיניה בזה יהיה פירושו יין או חמור ונראה שרש"י ס"ל דדין זה דעיל ונפיק אזוזי לא שייך אלא דוקא במידי דשייך לומר שהיה חביב על המוכר ולא מכר אותו אלא בשביל דזוזי אנסוהו כגון בהמה וכלים וקרקע אבל ביין העומד לימכר לא ודו"ק. אבל

אור התורה לבעל הצמח צדק, ח"ה פרשת ויגש

ולאביו שלח כואת עשרה חמורים נושאים מטוב מצרים, פרש"י מצינו בגמרא ששלח לו יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו, והוא ספ"ק דמגילה דט"ז ע"ב, וכן פ"י הת"י כאן עשרה חמורים טעינין חמרא. ואפ"ל שבפ"י חמרים שבתורה מרומנו ג"כ יין שנק' חמר כמ"ש בפ' האוינו ודם ענב תשתה חמר ות"י מן ענבא חדא יהוון שתיין כוס דחמר, ובתלים סי' ע"ה ט' ויין חמר מלא מסך, ופרש"י יין חזק, והמ"צ פ"י חמר משובח בטעם. וכיון בתורה נכתב עשרה חמרים בלא ו' ע"כ כולל חמורים ויין הנק' חמר דהיינו יין ישן. עי"ל ע"ד

ליקוטי לוי יצחק – הערות לספר הזהר

כמו"כ ר"ח רכיב על חמרא הזה להכניעו. הנהגה במס' מגילה דט"ז אמרו ע"ז שיגר לו יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו שזהו מטוב מצרים שהחמרים היו נושאים. כי לשון נופל על לשון חמר פירושו יין ג"כ כמו ויין חמר מלא כ"י. ובלשון הגמרא, חמרא הוא חמור, וחמרא הוא יין (כמ"ש זה כ"ק אדמרי"ד בעל הצ"צ וצוקלה"ה זיע"א. בבב"א בראשית רשימות, ע"ש). והיינו שהכניעו את החמורים דקליפה בחי' מצרים, שהם כמו השמרים והפסולת דעולם התהו שנשבר, שישאו יין ישן הוא החמר טב דח"ס דא"א מבירודי הניצוצי קדושה דתהו שזהו הטוב שהי' במצרים, דשקוט ושכיך על דודי"א אי"כ הדודי"א שהם השמרים והפסולת הם כמו החמורים. והחמר טב שעליהם הוא היין ישן דח"ס, והוא ישן כי זהו בחי' חכ' שבכתר הנקרא זקן. גם הניצוצין

מהר"ל גבורות ה' פכ"ט

שנברא בין השמשות. דע כי אין בריאה יותר פשוטה מן החמור שהוא כולו חומר, והחומר הוא הפשוט יותר שלא קבל צורה, וכך החמור בעבור שהחמור נוטה אל החומר, הוא בריאה יותר פשוטה מכל בריאה שיש בו צורה חשובה. כי שאר הנבראים שיש בהם

מהר"ל דרוש על המצוות

רבא חמרא וריחי פקחין. כי היין אינו כמו שאר משקין שהם לגוף בלבד אבל היין מפקח השכל. וכן הריח ידוע מה שאמרו ז"ל כל הנשמה תללל יחיה דבר שהנשמה נהנית ממנו ולא הנוף הוא או"ז זה הריח. ולפיכך אמר הכתוב המשמח אלהים ואנשים שראוי להאמר על היין משמח אלהים ואנשים מנסכין אותו על גבי מזבח ואנשים שהוא מפקח השכל. ומפני שהוא רוחני בלתי גשמי כמו שאמרנו לכך חיקף בנניעת העכרים היין נאסר כי הדבר שהוא מוכן אל דבר אחד

קדוש עליון. ומטפה תבין איסור יין נסך ואל תאמר כי ענין היין דבר קטן שהרי אמר הכתוב עליו המשמח אלהים ואנשים ומאחר שאמר המשמח אלהים מורה שהיין ראוי אל הנבדל מן הגשמי והכל בשביל כי היין יולא מפנימית הענב והדבר שהוא נסתר ראוי אל דבר שהוא אלהי לכך יין במספר סוד. ובפרק הדל' אמר ר' חייא כל מי